

LATYN TWEEDE ADDISIONELE TAAL: VRAESTEL II

Tyd: 1½ uur

100 punte

LEES ASSEBLIEF DIE VOLGENDE INSTRUKSIES NOUKEURIG DEUR

1. Die vraestel bestaan uit 3 bladsye.
 2. Beantwoord ALBEI vrae. Skryf asseblief op ALTERNATIEWE REËLS.
 3. Antwoorde moet in die Antwoordboek voltooi word.
 4. Dit is in jou eie belang om leesbaar te skryf en jou werk netjies aan te bied.
 5. Lees asseblief elke stuk eers volledig deur voordat jy dit probeer vertaal.
-

Vertaal die Latynse gedeeltes van ALBEI die volgende stukke in Afrikaans.

Skryf asseblief op ALTERNATIEWE reëls.

VRAAG 1

Cicero gee twee baie uiteenlopende voorbeelde van voorbodes wat beskou word as goddelike tekens van gebeure wat gaan volg.

atque ego exempla nota **ominum** dabo.

L. Paulus consul, cum delectus esset ut bellum contra rege **Perse** gereret, ea ipsa die domum ad **vesperum** rediens, animadvertit filiam suam Tertiam, quae tum erat natu minima, esse tristissimam. 'quid est', inquit, 'mea Tertia? cur tristis es?'

'mi pater', inquit, '**Persa** periit'.

Tum puellam osculans, 'hoc accipio', inquit, 'mea filia, **omen**'. Nomen enim canis qui mortuus est erat Persa et animadverterat quam similia essent duo nomina.

Caecilia, cum filiam sororis suae in matrimonium conlocare vellet, in **sacellum** quoddam **ominis** causa exiit. In illo loco filia stetit dum Caecilia in **sella** sedet, sed tandem puella defatigata petiit ut in eius **sella** quiesceret. 'Ita vero, mea puella, tibi **sellam** meam do'.

Quod omen res secuta est: Caecilia enim brevi mortua est atque puella nupsit cui Caecilia nupta erat.

[Aangepas uit Cicero, *De Divinatione*, i104, 105]

omen, ominis (o)	=	voorbode
Perses, Persae (m)	=	Perses (die laaste koning van Masedonië)
vesper, vesperi (m)	=	aand
Persa, Persae (v)	=	die naam 'Persa'
sacellum, sacelli (o)	=	heiligdom; graftombe; altaar
sella, sellae (v)	=	stoel

[60]

VRAAG 2

In 'n skrywe aan 'n vriend oor die siekte van sy slaaf, Zosimus, lewer Plinius verder bewys van sy menslike behandeling van slawe.

(Let wel: Die Latynse gedeeltes vir vertaling word aangedui deur A, B, C en D. Merk hulle op dieselfde manier in jou vertaling. Verbindingstekes in Afrikaans is kursief gedruk. Moenie hierdie gedeeltes in jou antwoord insluit nie.)

[A] video quam mollis sis servis tuis; itaque eo facilius tibi dicere possum qua cura meos servos **tractem**. Etsi mea natura essem durior, **infirmitas** Zosimi liberti tamen cor meum frangeret. *Hy is 'n eerlike, behulpsume en goed opgevoede ou met 'n uitsonderlike talent om toneel te speel en toesprake en gedigte te lees.* **[B]** olim ante aliquot annos dum carmina pronuntiat, sanguinem reiecit atque hanc ob causam, in Aegyptum a me missus, tandem **valetudine** confirmata rediit. *Maar onlangs, nadat hy 'n paar dae lank sy stem te veel ooreis het, het sy hoes teruggekeer en hy het weer bloed opgebring. Ek dink die beste ding om te doen is om hom na jou plek by Forum Iuli te stuur.* **[C]** audivi enim te saepe dicere aerem ibi esse **salubrem** et **lac** infirmitati tali optimum. Itaque te rogo ut domui tuae scribas ut eum accipiant. *Hy sal nie veel nodig hê nie, want sy gewoontes is baie sober.* **[D]** ego tantum pecuniae ei proficiscenti dabo quantum est necessarium. Vale.

[Plinius, *Epistulae* V.19]

tracto, tractare (1)	=	om te behandel
infirmitas, infirmitatis (v)	=	swakheid
valetudo, valetudinis (v)	=	goeie gesondheid
saluber, salubris, salubre	=	gesond
lac, lactis (o)	=	melk

[40]

Totaal: 100 punte